TĚŠÍNSKÉ
DIVADLO
ČESKÁ SCÉNA

Joe DiPietro, Jimmy Roberts

MILUJU TĚ, ALE...

I LOVE YOU, YOU´RE PERFECT, NOW CHANGE

D. Sedláčková

Původní uvedení v New Yorku James Hammerstein, Bernie Kukoff a Jonathan Pollard
Původní režie Joel Bishoff
Původní produkce The American Stage Company
James N. Vagias, Executive Producer
V dohodě s Concord Theatricals
Veškerá práva k uvádění pro Českou republiku zastupuje ABG Pictures International, spol. s r. o., Lipová 13, 120 00 Praha 2, abg@abgpictures.cz
Pořizování zvukových a obrazových záznamů z představení je zakázáno

Ředitel a šéf České scény	Petr Kracik
Dramaturgyně České scény	Alice Olmová

Joe DiPietro, Jimmy Roberts — Premiéra 8. 10. 2022

MILUJU TĚ, ALE...

I LOVE YOU, YOU´RE PERFECT, NOW CHANGE

Scénář a texty	Joe DiPietro
Hudba	Jimmy Roberts
Překad a české texty	Adam Novák
Scéna	Jaroslav Milfajt
Kostýmy	Alena Schäferová
Hudební nastudování	Miroslav Liška
Choreografie	Gabriela Klusáková
Dramaturgie	Alice Olmová
Režie	Roman Meluzín

Žena 1	Bára Vidomská
Žena 2	Daniela Sedláčková
Muž 1	Tomasz W. Przybyla
Muž 2	Kryštof Malec
Muzikanti	Przemysław Orszulik, Ondřej Pazdera, Vojtěch Pazdera
Inspice	Dominik Grácz
Nápověda	Libuše Berková

Joe DiPietro

Narodil se roku 1960 v New Jersey. Nejprve začal psát komediální skeče. V roce 1992 se setkal s Jimmym Robertsem a z jejich vzájemné spolupráce později vzešel veleúspěšný off-broadwayský muzikál I Love You, You´re Perfect, Now Change (u nás pod názvem Miluju tě, ale...). Tato show byla nejdéle hranou hudební komedií na off-Broadwayi a byla uvedena ve více než 150 městech světa. Joe DiPietro napsal dále nový gershwinovský muzikál They all Laughed na motivy muzikálu Oh, Kay! a je rovněž autor her Over the River and Through the Woods (Potichu to neumím, jsem vášnivej aneb Famílie), The Kiss at the City Hall, The Virgin Weeps a komické detektivky The Art of Murder, za kterou byl oceněn Edgarem za rok 2000. DiPietro je dále autor nové adaptace hry Rodgerse a Harta Babes in Arms, muzikálu The Things about Men a původního muzikálu s písněmi Elvise Presleyho Can´t Help Falling in Love. Joe DiPietro je držitel Ceny Williama Ingeho a vyhrál v národní O´Neilově soutěži MacArthurovu cenu v kategorii komedie. V roce 2010 obdržel jeho muzikál Memphis cenu Tony Award.

POTICHU TO NEUMÍM, JSEM VÁŠNIVEJ ANEB FAMÍLIE

Nick je svobodný mladý muž okolo třicítky původem z New Jersey. Jeho rodiče odešli do důchodu a odstěhovali se na Floridu, avšak základ rodiny, babičky a dědečkové z matčiny i otcovy strany, italští přistěhovalci, stále žijí v New Jersey. Nick k nim chodí každou neděli na oběd. Tentokrát má pro ně úžasnou zprávu: dostal nabídku na pozici, na kterou dlouho čekal. Přináší to však povinnost přestěhovat se na druhou stranu Spojených států – do Seattlu, tedy daleko od svých prarodičů, které miluje, ale kteří mu často také pořádně brnkají na nervy. Nickova úžasná zpráva ovšem není přijata s nadšením. Jeho

B. Vidomská, T. W. Przybyla, K. Malec

prarodiče nemohou pochopit, že by se Nick odhodlal je opustit. Začnou tedy vymýšlet nejrůznější scénáře, jak ho udržet doma. Příští neděli pozvou na oběd roztomilou mladou dívku Caitlin a čekají, jak se věci vyvinou...

UMĚNÍ VRAŽDY

Komediální detektivní thriller vypráví příběh manželů Jacka a Annie, dvou malířů, kteří do svého luxusního domu pozvali na večeři svého agenta Vincenta. Jen co Vincent vkročí do domu, začne se rozbíhat spletitý a promyšlený plán. Annie Vincentovi navrhne, že spolu spáchají zločin – vraždu Jacka. Do hry vstupuje ještě irská služebná Kate, ta se ze všech sil snaží získat povolení k trvalému pobytu v USA a pozorně sleduje dění v domě. Umění vraždy poodkrývá život excentrických umělců, jimž je dovoleno vše. Jackovo životní heslo zní: „Jsem umělec, nikdy mě nesuď."Hra o tom, zda jsou umělci schopni zabít pro svá díla, a o tom, co pro ně znamená jejich identita.

Joe DiPietro napsal tuto komedii v roce 2000. Umění vraždy (Art of Murder) obsahuje vše: spád, humor, napětí i momenty překvapení. Nečekané rozuzlení jde ruku v ruce s bravurní pointou, která se ukáže až v závěru.
Překladatel Adam Doležal o hře řekl: „Pátral jsem po vhodném textu, protože vím, že existuje veliké množství dobrých, dosud nepřeložených her. Vždy jsem začal číst, a když mě hra nezaujala do deseti stránek, šel jsem na jinou. Art of Murder jsem ale přečetl doslova na jeden nádech, hra mě napínala, bavila, rozesmála i překvapovala. A když jsem ji četl podruhé, byl účinek stejný."

MILUJU TĚ, ALE...

Rozpustilá hudební jízda paletou moderních vztahů mezi mužem a ženou, jež pobaví každého diváka. Komedie, která je neuvěřitelně vtipná a přitom velice lidská. Miluju tě... bylo poprvé uvedeno v roce 1995 a od té doby se tato veselohra stala nejdéle hranou komedií v historii off-Broadwaye.

Kritika ji uvítala slovy: „Absolutní vítěz!“ Hudební revue nemá klasický příběhový děj. Jde o rychlý sled scének a hudebních čísel s jedním tématem, jímž je vztah muže a ženy, od prvních schůzek přes budování vztahu, únavu ze stereotypu až po vztahy v pozdním věku. Scénky plné břitkého humoru, skvělá muzika a laskavá nostalgie glosují nikdy nekončící zápas mezi oběma pohlavími.

Ten příběh znám, příběh znám
tak jako dřív tě přijdu svést
tak jako dřív se nechám vést
však zveřejním před všemi
a na svou čest
to vyznání mé, co znáš:
ty jsi moje láska,
jsi prima, jsi prima,
teď rychle se změň
ty jsi moje láska,
jsi prima, jsi prima,
teď rychle se změň

B. Vidomská

T. W. Przybyla, D. Sedláčková

Muzikál

Syntéza prvků činohry, revue, operety, opery i baletu

PŮVOD MUZIKÁLU

Za předchůdce muzikálu, jehož počátky se spojují s newyorskou Broadwayí, jsou dnes všeobecně považovány žánry opereta a revue, z nichž se muzikál přímo vyvinul. I když byla opereta do Spojených států importována z Evropy, především z Paříže, Vídně a Londýna, na vývoj muzikálu měly vliv i jiné faktory. Již ve 30. letech 19. století se i v umění projevovala pověstná americká podnikavost. Čím dále tím širší vrstvy obyvatelstva měly dostatek financí na zábavu, ale především chuť se bavit. Přechod od operety k muzikálu lze poprvé pozorovat v období po 1. světové válce a mnozí historikové amerického divadla zastávají názor, že muzikál se vyvinul kvůli banálnosti operetních děl. Muzikál dokázal reagovat na problémy a palčivé otázky týkající se všech vrstev obyvatelstva, a také proto se stal velmi populárním.

Za první muzikál je dnes považována Show boat (Loď komediantů); premiéra se konala v roce 1927. Hlavní postava Magnolie Hawksová, krásná mladá dcera kapitána Andyho Hawkse, se i přes námitky své matky vydává mezi světla reflektorů, aby se tak stala první dámou na lodi komediantů. Adaptaci broadwayského muzikálu natočil v roce 1936 James Whale, a ačkoli se proslavil hlavně díky hororům s Frankensteinem, označoval Loď komediantů za svůj nejoblíbenější počin.

VÝVOJOVÉ FÁZE MUZIKÁLU

Na sklonku 20. let minulého století ustupuje revue muzikálu, respektive se v něj proměňuje. Vlastní nástup žánru se ztotožňuje s již vzpomínanou hudební hrou Show boat a první vývojový stupeň končí přibližně premiérou Rodgersovy a Hammersteinovy Oklahomy (1943).

Druhé období, které začíná prvním společným dílem Rodgerse a Hammersteina (Oklahoma), se naopak uzavírá jejich posledním počinem (The Sound of Music) v roce 1959. V této etapě se muzikál vyvíjel směrem k integrované hře, nejčastěji uváděným příkladem je Gershwinova opera Porgy a Bess (1935). Objevují se i nové typy muzikálu výrazněji reagující na jazz a nejvýznamnější tituly pronikají i do Evropy. Světového věhlasu dosáhly My Fair Lady a West Side Story.

Do další vývojové fáze vstoupil muzikál v 60. letech, kdy došlo i k jeho zdomácnění v řadě dalších zemí. Vznikly světoznámé hry Hello, Dolly!, Funny Girl, Fiddler on the Roof (Šumař na střeše). Vedle této hlavní linie se zrodila také komorní a experimentální muzikálová produkce; hra Hair pak ohlašuje nástup rockových muzikálů.

Produkce inspirovaná rockovou tvorbou se rozvíjí hlavně v 70. letech, kdy vznikaly další podobně laděné inscenace, např. Jesus Christ Superstar. Současně se na Broadwayi v tomto desetiletí objevují i muzikály ovlivněné afroamerickou kulturou. To, že se větve muzikálové tvorby dále dělily, bylo způsobeno také tím, že publikum bylo již nasyceno tradičními muzikály, a proto začali tvůrci hledat nové cesty a způsoby inspirace. Začátkem 80. let jsou muzikály již tak populární v Evropě i v zámoří, že se začínají produkovat tzv. megamuzikály s rozsáhlou výpravou, mediální kampaní a obrovským rozpočtem.

V 70. a 80. letech udával vývoji muzikálu tempo britský skladatel A. L. Webber svými pokusy o spojení výpravných muzikálů s rockovou operou. Evita (ještě konec 70. let) či Fantom opery jsou díla, v jejichž ztvárněních sólisté létají vzduchem, na pódiu přistává helikoptéra nebo se celé představení odehrává na kolečkových bruslích.

V 90. letech nastupuje na scénu nová skladatelská generace, do které patří i Jason Robert Brown nebo Michael John LaChiusa. Tito skladatelé jsou zajímaví tím, že působí mimo Broadway.

D. Sedláčková, T. W. Przybyla, B. Vidomská, K. Malec

Největšího úspěchu z této skupiny tvůrců dosáhl Jonathan Larson s hrou Rent (1996). Rockový muzikál na motivy Pucciniho Bohémy obsadil mladými herci a rozpočet celého projektu byl, v porovnání s výpravnými muzikály na Broadwayi, velmi nízký. Mnozí návštěvníci si již drahá představení nemohli dovolit a cílem muzikálu Rent bylo přilákat i mladého diváka.
Neopomenutelným milníkem světového muzikálu 90. let jsou muzikály z produkční dílny The Walt Disney Company. Během druhé poloviny 20. století byly zfilmovány snad všechny úspěšné světové muzikály, ale v roce 1994 se na pódiích objevila hraná adaptace animovaného filmu Kráska a zvíře, následovaná Lvím králem (1997) a Aidou (2000) s hudbou Eltona Johna. Lví král je dodnes nejziskovějším muzikálem v historii Broadwaye.

BROADWAY

Broadway je bulvár na Manhattanu v New Yorku. Jedná se o nejstarší hlavní severojižní ulici ve městě. Jde o jednu z mála newyorských ulic, která nedodržuje přísný pravoúhlý systém newyorských veřejných komunikací. Je známá hlavně množstvím činoherních a muzikálových divadel vysoké prestiže, sídlí zde i divadlo Broadway. Nejúspěšnější série zde uváděných představení dosahují tisíců repríz. V divadelním okrsku na Broadwayi se nachází 40 velkých stálých profesionálních scén s 500 a více místy pro diváky. Divadelní produkce uváděné na Broadwayi jsou považovány za vrchol amerického divadelnictví.

WEST END

West End je oblast v centru Londýna, ve které je mnoho turistických atrakcí. Nejvíce se však West End proslavil svými divadly. Spolu s newyorskou Broadwayí je West End Theatre považováno za nejkvalitnější komerční divadlo na světě. Podobně jako jeho americký protějšek se skládá z přibližně 40 stálých divadelních scén. Muzikály tvoří páteř tohoto komplexu, ale hrají se zde i činoherní komedie a klasické hry.

B. Vidomská, D. Sedláčková, K. Malec, T. W. Przybyla

MUZIKÁL V ČESKU

Historie československého muzikálu začíná v roce 1928, kdy byla v brněnském Zemském divadle v režii Oldřicha Nového uvedena hudební komedie No, No, Nanette skladatele V. Youmanse. Podle vlastních slov Oldřicha Nového to byl první muzikál v Československu, první muzikál, který se hrál v Brně. Nedílnou součástí historie muzikálu na území České republiky bylo i Osvobozené divadlo, kde byla v letech 1927–1938 uvedena řada pokrokových revuí, v nichž vystupovali samotní autoři – Jiří Voskovec a Jan Werich. Prvním skutečným muzikálem, který byl jako tento žánr prezentován, se stal legendární Divotvorný hrnec (1948). Tento muzikál již nebyl autorskou tvorbou dvojice bavičů z Osvobozeného divadla, ale jako předloha jim posloužil broadwayský muzikál Finian's Rainbow; oba autoři předlohu počeštili např. přidáním postavy vodníka. V komediálním příběhu, zasazeném do pomyslného jihoamerického státu Missitucky, hraje vlastně hlavní roli hrnec plný zlata. Jihočech Josef Maršálek jej před odchodem z domova ukradne třeboňskému vodníkovi Čochtanovi v naivní víře, že díky němu v Americe snadno zbohatne a své jediné dceři Káči tak zajistí bezstarostný život. A protože zmíněný hrnec má navíc kouzelnou moc splnit tři přání, není tu nouze o překvapivé dramatické zápletky.

V 50. letech byl vývoj muzikálu v Československu přerušen; zlom nastal až roku 1958, kdy bylo uvedeno původně italské dílo Když je v Římě neděle.

V 60. letech se dokonce objevovaly britské a francouzské produkce, které pak otevřely cestu americkým muzikálům, jako byly např. Kiss Me Kate nebo My Fair Lady. Ovšem nesmíme zapomenout zmínit i muzikálové hry, které produkovala malá divadla. V Semaforu to byla představení Jiřího Suchého a Jiřího Šlitra (např. Šest žen Jindřich VIII.), později Jiřího Suchého a Ferdinanda Havlíka. Hudebně-divadelní produkce Rokoka byly spjaty se jménem skladatele Zdeňka Petra. Z inscenací brněnského Divadla na provázku byla pozoruhodná především

Balada pro banditu s hudbou Miloše Štědroně. Přesto hudební a divadelní vědci obvykle označují za jediný muzikál srovnatelný kvalitou se zahraniční produkcí filmový muzikál Starci na chmelu (1964) režiséra Ladislava Rychmana podle scénáře Vratislava Blažka, jenž byl i autorem písňových textů. V hlavních rolích účinkovali Vladimír Pucholt a Ivana Pavlová. Příběh o první lásce dvou studentů na chmelové brigádě se stal brzy velmi populárním a písničky autorů Jiřího Bažanta, Vlastimila Hály a Jiřího Maláska téměř zlidověly.
V 70. a 80. letech u nás nebyly příznivé podmínky pro rozvoj daného žánru. Po listopadové revoluci však získali tvůrci muzikálu volnou ruku, proto není divu, že tento žánr zažil v 90. letech takový rozmach. Vznikla řada divácky úspěšných představení – Dracula s hudbou Karla Svobody, Krysař s hudbou Daniela Landy, Galileo s hudbou Janka Ledeckého, Kleopatra s hudbou Michala Davida, filmový muzikál Rebelové atd. I v současné době je muzikál žánrem divácky velmi oblíbeným.

K. Malec

Překladatel Adam Novák

Producent, překladatel divadelních her a muzikálů z angloamerické divadelní oblasti, textař, dramaturg Hudebního divadla Karlín v Praze, díky němuž se na českých jevištích objevily takové muzikály, jako jsou Bídníci, The Addams Family, Horečka sobotní noci, Producenti, Mamma Mia, Pokrevní bratři, Jekyll & Hyde, Sestra v akci, Carmen a další. Adaptoval kultovní český film Limonádový Joe. A v neposlední řadě přeložil i muzikál MILUJU TĚ, ALE…

Kdy a kde došlo k objevení tohoto muzikálu?
V roce 2001 mi tento muzikál doporučil kolega v New Yorku.

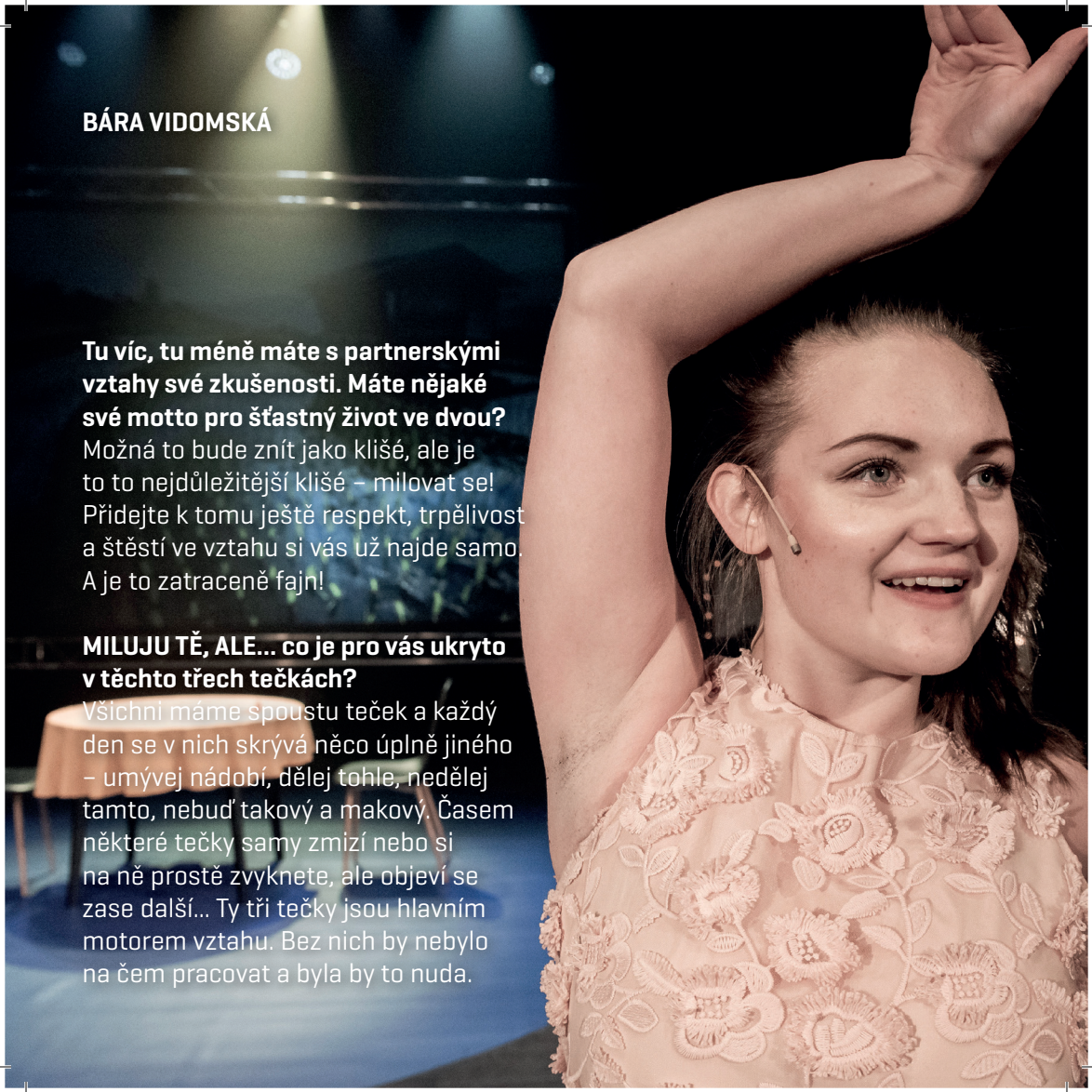
Byla to pracovní láska „na první přečtení“?
Přesně tak.

Jak dlouhá je cesta od myšlenky uvést u nás některý ze světových muzikálových titulů k jeho realizaci a premiéře?
Většinou jeden rok.

MILUJU TĚ, ALE… co je pro vás ukryto v těchto třech tečkách?
Jednak je to zkrácení celého názvu Miluju tě, jsi prima, ale rychle se změň, ale hlavně tečky vyjadřují složitost vztahu mezi mužem a ženou. Lidé se mohou milovat, jenže to „ale“ je tam vždy.

A. Novák
foto Josef Adit, majitel práv Divadlo Lucie Bílé

BÁRA VIDOMSKÁ

Tu víc, tu méně máte s partnerskými vztahy své zkušenosti. Máte nějaké své motto pro šťastný život ve dvou?
Možná to bude znít jako klišé, ale je to to nejdůležitější klišé – milovat se! Přidejte k tomu ještě respekt, trpělivost a štěstí ve vztahu si vás už najde samo. A je to zatraceně fajn!

MILUJU TĚ, ALE... co je pro vás ukryto v těchto třech tečkách?
Všichni máme spoustu teček a každý den se v nich skrývá něco úplně jiného – umývej nádobí, dělej tohle, nedělej tamto, nebuď takový a makový. Časem některé tečky samy zmizí nebo si na ně prostě zvyknete, ale objeví se zase další... Ty tři tečky jsou hlavním motorem vztahu. Bez nich by nebylo na čem pracovat a byla by to nuda.

R. Meluzín, J. Milfajt

Režisér Roman Meluzín

Režii vystudoval na pražské DAMU u Evžena Sokolovského. Prošel divadly v Příbrami, Olomouci, Českých Budějovicích a Liberci. Jako režisér spolupracoval s Českou televizí (např. Kouzelná školka). V roce 1999 zakotvil v Divadle J. K. Tyla v Plzni, kde v letech 2000–2016 působil jako šéf souboru muzikálu. Během těchto let proměnil archaický operetní ansámbl v moderní muzikálový soubor. Nyní je na „volné noze" a jako každý správný divadelník bez divadla prostě dlouho nevydrží.

S muzikálem máte dlouholeté bohaté zkušenosti; čím vás tento žánr oslovil?
Mám rád hudbu a skutečné muzikály, tedy dokonale prokomponovaná hudebně-dramatická díla. Jsou jí plny. Jsou plny hudby, která vás bezezbytku citově zasáhne v celé škále pocitů, od smíchu až k hluboce dramatickému chvění. Dále mi muzikál jako divadlo, které mluví, tančí a zpívá, přijde jako neobyčejně příhodný žánr, skrz který lze zobrazit dobu, jíž procházíme. Možnost syntetizovat jednotlivé části (pokud se opravdu jedná o skutečný muzikál, a ne písničkál) je fascinující. A nemohu popřít, že pokud je to v české kotlině jen trochu možné (rozpočet), mám rád i ony pokusy o show… a pak se také rád pokouším o to nejsložitější (samozřejmě se všemi svými spolupracovníky), tedy bavit publikum.

Který z muzikálů je pro vás „top"?
Mám rád tvorbu Freda Ebba a Johna Kandera, tedy Chicago, Kabaret, ale především Polibek pavoučí ženy. Za nejsložitější z hlediska inscenace považuji Kočky a pro mne za vnitřně nejdůležitější původní český muzikál, jehož tvorbu jsem vyprovokoval a vedl, pak muzikál Liduschka (Baarová) autorů Karla Steigerwalda, Jiřího Ornesta a Aleše Březiny.

A jak je na tom ve vašem žebříčku MILUJU TĚ, ALE...
Tento muzikál je, řečeno soudobým slovníkem, poměrně výrazná výzva. Vést čtyři herce v nespočtu rolí v celé škále soužití muže a ženy, tedy od radostných setkání až ke všem možným představitelným i nepředstavitelným komplikacím, je neuvěřitelně provokativní a dobrodružné.

V tomto muzikálu spolupracujete jen se čtyřmi herci, takže se jedná o komorní muzikál. Jak dlouho jste se na něj připravoval?
Běžná příprava trvá minimálně rok i déle. Ono totiž nejde jenom o to správně určit obsah a styl inscenace, ale muzikál je i komplikovaný tvar – převleky kostýmů, změny prostředí atd., se kterými musíte počítat a které musíte přesně určit. Obtíž je v tomto: zatímco v činohře „nasazujete hudbu na obraz", v muzikálu, ale i v opeře je nutno se přizpůsobit předem pevně stanovené struktuře. Škrty a úpravy jsou téměř vyloučené, licenční podmínky tvrdé a podléhající možným sankcím. A to riskovat nikdo nechce, protože o „pověst firmy" jde především.

S Těšínským divadlem spolupracujete poprvé. Pracujete jinak s herci, které znáte, a jinak s těmi, se kterými se teprve seznamujete?
Takto herce nedělím, zajímají mě výlučně herci, kteří jsou tvůrčí, samostatní, iniciativní, s hlubokou duší a svébytným pohledem na svět a kteří nefňukají hned při první bolístce. A ač se to skoro zdá být nemožné, tak zkoušení a tvorba obecně občas velmi bolí.

Jaká je vaše práce s hercem? Držíte se své vize, nebo dáváte prostor i hercům?
Jako režisér jsem vždy povinen říci „a", velmi se těším na hercovo „b", aby pak mohlo následovat moje „c" atd. Z toho jasně vyplývá, že mám rád dialog. Zdůrazňuji tvůrčí dialog na základě obapolného prostudování látky.

MILUJU TĚ, ALE... co je pro vás ukryto v těchto třech tečkách?
Kdybych to věděl, tak by tento muzikál přestal mít tajemství. A já mám tajemství rád.

DANIELA SEDLÁČKOVÁ

Tu víc, tu méně máte s partnerskými vztahy své zkušenosti. Máte nějaké své motto pro šťastný život ve dvou?
Motto nemáme. Ani žádný recept nemáme. Ale zatím se nám osvědčilo mluvit na rovinu a naslouchat si.

MILUJU TĚ, ALE... co je pro vás ukryto v těchto třech tečkách?
Miluju tě, ale „vocaď pocaď".

KRYŠTOF MALEC

Tu víc, tu méně máte s partnerskými vztahy své zkušenosti. Máte nějaké své motto pro šťastný život ve dvou?
Myslím si, že klíčovým bodem k udržení vztahu je vzájemná tolerance a pochopení pro druhého. Brát partnera s jeho nedostatky, zkrátka – jak se říká – takového, jaký je.

MILUJU TĚ, ALE... co je pro vás ukryto v těchto třech tečkách?
Miluju tě, ale pokusím se tě změnit. Občas ideální představa o partnerovi a následná snaha o jeho změnu k obrazu svému vyústí právě v rozchod a vzájemné odloučení.

Scénograf Jaroslav Milfajt

Scénický výtvarník s velmi širokým záběrem, který je podepsán pod stovkami výprav, a to jak v divadlech loutkových, tak i na velkých divadelních scénách. Své první angažmá získal v Loutkovém divadle Radost v Brně, kde začala jeho spolupráce s režiséry Petrem Kracikem či Zojou Mikotovou. Dnes je jeho domovským divadlem Městské divadlo Brno. A s Těšínským divadlem začal spolupracovat pravidelně. Připomeňme Gazdinu robu, Šumaře na střeše či Maryšu.

V jednom z dávných rozhovorů jste svou práci přirovnal k rovnici o mnoha neznámých a prohlásil jste, že „vycházíte z předpokladu, že každý prostor si řekne, jak chce být uchopen". Jak se tedy luští takový scénografický oříšek? Co všechno si má laik pod profesí scénografa představit?

Scénograf je autor všeho hmotného, co vidí divák na scéně. Nemyslím tím samozřejmě herce, ale pokud je autorem celé výpravy, pak navrhuje i kostýmy, které by měly spolu se scénou tvořit smysluplný celek. Smyslem scénografie je výtvarnou formou podpořit zamýšlené celkové vyznění inscenace. To, co mě na této práci zajímá nejvíce, je hledání odpovídající stylizace, výtvarné zkratky, metafory. Abych se vrátil k začátku otázky. Při práci musím vycházet nejen z požadavků celého tvůrčího týmu, ale i z potřeb divadla, pro které pracuji. A to jak ze specifik konkrétního prostoru a jeho technického vybavení, tak i finančních možností a provozních požadavků např. na zájezdovou činnost. Proto je na jedné straně rovnice tolik činitelů, které musíte zkombinovat tak, aby se výsledek přiblížil vaší i režisérově představě. Je to hodně o schopnosti kompromisu, komunikace, vzájemného pochopení a také je to občas velké dobrodružství.

Vaším domovským divadlem je kamenné divadlo, Těšínské divadlo je divadlem

zájezdovým. Jak to ovlivňuje přípravu scénografie pro naše divadlo. Musíte si na něco dávat větší pozor, víc se přizpůsobovat?

Navázal bych na svou předchozí odpověď. Komunikace, kompromis, pochopení musí být na obou stranách. Jinak by zájezdové divadlo skončilo u výprav o jednom stolu a dvou židlích. Na druhou stranu musím s nadsázkou říci, že scéna, která se nevejde do divadelního náklaďáku, je špatná scéna. Vytvořit, postavit, nasvítit se musí někdy v omezeném čase a počet techniků není neomezený. Ano, i tímto by se měl scénograf zabývat. Na škole se to nevyučuje, ale chce to praxi a také jasné zadání.

Jako scénograf úzce spolupracujete s režiséry. S jakým typem režisérů spolupracujete rád?

Za těch zhruba čtyřicet let v oboru jsem pracoval s více než sedmdesáti režiséry. Paradoxně se mi nedělalo nejlíp s těmi, kteří mi dali absolutní volnost, ale nejefektivnější a nejplodnější spolupráce s dobrými výsledky byla s těmi, kteří měli na začátku komplexní a jasnou představu. Já jsem pak mohl svou energii zaměřit na domýšlení, vylepšení a výtvarně technologické řešení jejich vize. Věděl jsem totiž, co chtějí, a o to přesněji jsem mohl pojmenovat to, co oni už výtvarně nedokázali. Společná hledání a setkávání byla a jsou především radost a jsem vděčný osudu, že jsem mohl ve svém životě potkat tolik zajímavých osobností.

Inscenace MILUJU TĚ, ALE... ovšem patří k těm méně scénograficky náročným. Nebo se mýlím?

Cesta k jednoduchosti je trnitá a někdy hodně komplikovaná. V tomto případě, kdy se scény mění filmovým způsobem a během inscenace vystřídáme několik prostředí, je řešení velmi zjednodušené i stylizované. K rychlým proměnám dochází pomocí střídání projekcí a mobiliáře. Je to hlavně velký nápor na herce a techniku. Ale proto se divadlo zkouší, aby se stroječek nezadrhnul a diváka ani nenapadlo, co všechno se děje v kabinách zvukařů, osvětlovačů a v zákulisí.

TOMASZ W. PRZYBYLA

Tu víc, tu méně máte s partnerskými vztahy své zkušenosti. Máte nějaké své motto pro šťastný život ve dvou?

Myslím si, že pokud chceme, aby náš vztah fungoval, je potřebná velká dávka trpělivosti, porozumění, nadhledu, ze začátku také odvahy, abychom si na „život ve dvou" vůbec troufli… a pak je to o hledání kompromisu, což někdy trvá. Takže trpělivost a komunikace jsou klíčem ke štěstí. A když občas zjistíme, že ne vždy je možné kompromisu dosáhnout, zachrání nás už jen sklopit uši a snažit se tím nějak prokousat. Dovolím si půjčit motto kamaráda kofoláčka, protože má prostě pravdu: „Když ji miluješ, není co řešit."

MILUJU TĚ, ALE… co je pro vás ukryto v těchto třech tečkách?

Vlastně cokoli, co mi překáží, co mě štve nebo mě mrzí. Je to docela proměnlivá záležitost, ale vždycky se něco najde. „Miluju tě, ale něco mi nedává jistotu, že je to správně." Vždycky jsem byl toho názoru, že zpochybňovat je zdravé. A protože jsem vášnivý zpochybňovač, na místě tří teček se mi už vystřídalo opravdu hodně podnětů pro zlobu. Každopádně život je otázkou priorit. A jestli je na jejich žebříčku „miluji tě" dostatečně vysoko, všechno se dá vyřešit. A pak už je to jen „miluji tě, a to bezpodmínečně".

K. Malec, D. Sedláčková

Kostýmní výtvarnice Alena Schäferová

Vystudovala SUPŠ v Uherském Hradišti, obor malba a plastická malba v propagaci a architektuře. V letech 1981–1992 byla zaměstnána v Televizním studiu Ostrava České televize. V roce 1992 založila firmu AS – Alena Schäferová. Od té doby externě spolupracuje s Českou televizí, podílí se na zajímavých a výpravných projektech, k nimž patří např. třídílný televizní film o Janu Husovi či spolupráce na filmech Konto separato, Milenci a vrazi, Sametoví vrazi, Hodina tance nebo pohádka Když draka bolí hlava. Spolupracuje také s různými filmovými společnostmi a s divadly napříč Českou republikou. Před lety působila v Těšínském divadle pravidelně a po nějaké době se sem opět vrací.

Co všechno si má laik pod profesí kostýmní výtvarnice představit?
Kostýmní výtvarník obléká herce do kostýmu, aby jím podpořil charakter postavy a aby se herec díky „dobrému" kostýmu s rolí lépe ztotožnil. Důležité pak je, zda se příběh divadelního představení či filmu odehrává v současnosti, v historii nebo zda se jedná o pohádku. Lidé si obvykle myslí, že kostýmní výtvarník oblečení jen navrhne, nakreslí a o víc se nestará. Není to tak. Kostýmní výtvarník se úzce podílí na celé realizaci kostýmní výpravy, od nakupování látek, výběru materiálů přes šití v krejčovských dílnách, kostýmové zkoušky až po premiéru. V případě filmu se účastní i samotného natáčení.

Kostýmy pro divadlo, nebo pro film?
Přistupuji k obojímu v podstatě stejně. Divadlo mnohdy nabízí větší prostor ke kreativitě a výtvarné stylizaci, což je pro nás výtvarníky zajímavější. Filmy ze současnosti jsou jakousi službou příběhu. Proto miluju oblékat filmy i divadelní představení z historie, ale největší radostí jsou pohádky, kde mohu popustit uzdu své fantazii.

A. Schäferová

Jako kostýmní výtvarnice úzce spolupracujete s režiséry. S jakým typem režisérů spolupracujete ráda?
S takovými, kteří mají koncept, kteří vědí, co chtějí, a nechávají mi s důvěrou volnou ruku.

Inscenace MILUJU TĚ, ALE... tak v té se to kostýmy jen hemží. Kolik jich herci v době představení obléknou a co bylo nejnáročnější? Který kostým vám dal nejvíc zabrat?
Ano, tato inscenace je náročná na kostýmy, co se počtu týče. Každý z herců má během představení 15 až 16 převleků. Jinak je to současnost, kostýmy jsou civilní, s určitou mírou nadsázky a groteskní stylizací.

MILUJU TĚ, ALE... co je pro vás ukryto v těchto třech tečkách?
Pochybnost....

Šéf obchodu a marketingu Kateřina Mertha
Šéf jevištního provozu Roman Sekula
Šéf provozu světel a zvuku Vladimír Rybář
Vedoucí dekorační dílny Kristina Libosková
Vedoucí krejčovny Karin Szostoková
Vedoucí vlásenkárny Šárka Szeligová
Vedoucí rekvizitárny Josef Kurek
Vedoucí garderoby Jana Černá

Světla Robert Kurkiewicz / Dariusz Molicki
Zvuk Wojciech Bielach / Łukasz Orszulik / Roman Rakowski
Vlásenky Pavla Cwiertková
Rekvizity Ivana Kolondrová
Garderoba Jana Černá / Monika Minarzová
Jevištní technika Jiří Ponča / Jiří Gebhart
Roman Szarowski / Jindřich Tesarczyk

Redakce programu Alice Olmová
Jazyková korektura Martina Bojdová
Foto Miroslav Pawelek / Karin Dziadková
Grafický zlom Iva Lupková
Tisk ProPrint Český Těšín, spol. s r. o.

Zdroje: JANÁČKOVA AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ BRNĚ, Hudební fakulta, Rozmach muzikálu České republice po roce198, Bakalářská práce. Autor práce: Richard Malovaný, Brno 2014, www.dilia.cz , www.musical.cz

Inscenace vznikla za finanční podpory Ministerstva kultury České republiky a města Český Těšín

KVĚTINKA & Darkovka M. R.

B. Vidomská, T. W. Przybyla

TĚŠÍNSKÉ DIVADLO ČESKÝ TĚŠÍN
Ostravská 67, 737 35 Český Těšín
tel.: +420 558 746 022/23
e-mail: obchodni@tdivadlo.cz
www.tdivadlo.cz

VSTUPENKY, PŘEDPLATNÉ, DÁRKOVÉ KARTY
Informační centrum a pokladna TD
náměstí ČSA 1222/10, Český Těšín
úterý–pátek 14:00 – 17:00
nebo hodinu před představením v TD

ČESKÝTĚŠÍN

Moravskoslezský kraj

Příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje